

**1 november
2018**

**Dominicanen-
klooster Huissen**

Grenzeloos leven

- Inspiratiedag over onze eindigheid -

We worden ouder dan ooit en de medische wetenschap kan ons langer dan ooit in leven houden. Nooit eerder in de geschiedenis moe(s)ten zoveel mensen zelf nadenken over manieren van oud worden, de grens van het leven en hoe ze daarmee om willen gaan.

Het leven en levenseinde roepen niet alleen medische of juridische vragen op, maar roepen vooral levensvragen op: vragen die we ons zelf

stellen en waar we samen met anderen onze weg in willen zoeken. Op deze dag doen we dat met mensen die ons daarbij inspireren, informeren en stil laten worden, maar ons ook in gesprek brengen, laten schrijven of zingen. Zoals Ivan Wolffers, die ondanks zijn ziekte, volop leeft en Claartje Kruijff, bekend als Theologe des Vaderlands. Zij zullen, naast anderen, het thema levensvragen verder met u verkennen en verdiepen.

Sprekers

Ivan Wolffers

Emeritus hoogleraar Gezondheidszorg en Cultuur en publicist. Ivan Wolffers leeft al jaren volop met een levensbedreigende ziekte. Hij deelt zijn ervaringen hierover in blogs en boeken. Hoe zit het met zijn veerkracht en levenskunst na al die jaren patiënt zijn? En wat kan hij mensen die met kanker worden geconfronteerd meegeven?

Claartje Kruijff

Claartje Kruijff is pas later in haar leven predikant geworden. Op enig moment werd voor haar de zoektocht naar zin en betekenis en het begeleiden van anderen daarbij, een levensvervulling. Zij gaat in haar lezing in op de levensvragen van mensen die zij tegenkomt in haar werk rond ziekte, lijden en de dood.

Arjan Broers

Journalist en publicist. Hij is dagvoorzitter tijdens deze dag. Arjan Broers houdt zich vooral bezig met levensbeschouwelijke onderwerpen. Hij heeft al vaker op meerdere van deze onderwerpen, zoals voltooid leven, zijn samenwerking verleend aan KBO-PCOB.

Workshops

1. De ervaring van een voltooid leven

Els van Wijngaarden

Universitair docent en onderzoeker, Els van Wijngaarden, doet al sinds 2012 onderzoek naar ouderen die willen sterven omdat zij hun leven als voltooid zien. Zij sprak vele ouderen en neemt u tijdens de workshop mee in hun leefwereld. Het goede gesprek draagt volgens Els van Wijngaarden bij aan meer inzicht in de problemen die schuil gaan achter de term voltooid leven.

2. Waardig ouder worden

Manon Vanderkaa

'Waardig ouder worden' drukt een verlangen uit over hoe mensen oud willen worden. Dat is voor iedereen anders. Manon Vanderkaa, directeur KBO-PCOB, vertelt hoe dit verwoord is in het politieke manifest 'Waardig ouder worden'. Zij gaat met u in gesprek over wat 'waardig ouder worden' voor u betekent.

3. Verstaan we elkaar?

Gert van Dijk

Praten mensen met hun dokter over hun zorgen over de laatste fase van het leven? En begrijpen de dokter en de burger elkaar als het hierover gaat? Gert van Dijk is filosoof en ethicus voor de artsenfederatie KNMG. Hij gaat met u in gesprek over vragen, discussies en misverstanden die er kunnen bestaan bij vragen in de laatste levensfase.

4. Een brief van betekenis

Monica Boschman

Ontdek via bijzondere schrijfoefeningen hoe je gedachten, herinneringen en wensen kunt opschrijven in een 'brief van betekenis' aan jezelf of uw naasten. Dat wat je misschien nog niet wilt vertellen, kun je wel opschrijven. Een brief van onschatbare waarde. Monica Boschman, schrijfdocent en dichter, begeleidt u hierbij.

5. Het lied van je leven

Jos Somsen

Aan de hand van eenvoudige liederen verkennen we wat voor u van betekenis is in het leven. Welke muziek doet er voor u het meest toe of heeft een speciale betekenis? Jos Somsen werkt op het snijvlak van zang, zorg en zingeving en begeleidt ons bij het ontdekken van het lied van je leven.

6. In dialoog over van betekenis tot het einde

In kleinere groepen gaan we met elkaar in dialoog over wat 'het einde' voor u oproept. Het uitwisselen van positieve en negatieve ervaringen/gedachten hierover worden uitgewisseld aan de dialoogmethodiek. Het gesprek wordt geleid door een ervaren 'dialoogbegeleider'.

7. Rouw en levenskunst

Toos van Alderwegen en Anneliese Vonk-van der Zanden

Elk jaar in november gedenken we de overledenen. Toos van Alderwegen en Anneliese Vonk-van der Zanden hebben dat zelfs gedaan met een boek. Zij schreven allebei een boek na het verlies van hun partners en het rouwproces dat zij doormaakten. Waar haalden zij de kracht uit om verder te gaan? Zij vertellen over hun ervaringen en gaan met u in gesprek.

8. Welke stijl past bij jou?

Bert Buizerd

Leven is ook doodgaan. Denk erover, praat erover. Dat is de inzet van Bert Buizerd, trainer en consultant. Hij maakt onderscheid tussen sterfstijlen: sociaal, rationeel, onbevanging, vertrouwd en pro-actief. Welke stijl past bij u?

Programma

- 9.40 uur Deuren open
- 10.15 uur Start ochtendprogramma onder leiding van Arjan Broers
- 12:30 uur Lunch
- 13.30 uur Start middagprogramma
- 15.00 uur Lezing Claartje Kruijff
- 15:30 uur Afsluiting door Arjan Broers en ontmoeting met drankje

Praktische informatie

Wanneer? 1 november 2018 van 10.00-16.30 uur

Waar? Dominicanenklooster Huissen

Kosten € 25,- per persoon, inclusief lunch, koffie, thee
€ 10,- voor leden KBO-PCOB

Inschrijving verloopt via Dominicanenklooster Huissen: www.kloosterhuissen.nl/inspiratiedag

De inschrijving start vanaf 1 augustus 2018.

Voor vragen kunt u contact opnemen met het klooster via 026 326 44 22.

Europalaan 40
3526 KS Utrecht
t 030 - 3 400 600
e info@kbo-pcob.nl
i www.kbo-pcob.nl

